Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вIашагIкхета!

СВЕТ

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

(«СВЕТ») ОРГАН ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОГО ОБКОМА КПСС, ВЕРХОВНОГО СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ ЧЕЧЕНО-ИНГУШСКОЙ АССР

Газет арадувл 1923 шера деиз • ЕРА, 4 сентябрь 1975 шу. • № 106 (5177). • Маг 2 коп.

Исторически Коталон 30 шу дизара сийна

Тхьаь ятт шу дизад милитаристеи Японе эна а ян котало ыхьхьача дийнахь деиз. Цу историческ деиз хетаьв 2 сентябрь Москве, Соснай Шеи Колонна эзле хиннг столицерча кхьехьаргой Московски гарнизона тIемаэйн виллий торжественнаш собраш.

Собраш хьайийлар КПСС МГК секретара Л. И. Грекова.

Докладчика — Дальни Востокерча советски бIун Кертерча командовани шийла начальник хиннча Советски Союз Турпалн эскара инарал Е. П. Иванова белгалдаьккар, исторически котало йоаьхкаьчча хана советски хьалхьоа цун Геранцирча Нижаьнен Коммунистически парте кулгалин хьаьдаьккалаш доаьл дахьаьнна тIе хьажийла хаьа. ХIара ахьаьлгIча хьажийла. Оаьаьн даьле хьалха удобреешн ийхьа цо, хьажийла дIаоьцн а йхьар удобреешн, цьаьбаьхьа звеньевойс яьчоьчо массивашца дIакхьалвинч уж. Ленина цIерагIча колхозе хьажийла лелаяч участкан йоккий я, цIудуьйл лоаьцнча хана массивашца дIакхьовчийла тIаьн кулгашца ший дийлла хана да.

— КЭУ-63 ялха сеитарашца йоаьхча машинаца ший детта атто дац, — йоьх XX партсъезда оперативнаш секретара Е. Ф. Стоянина.

Нийтта дикагIа йолла методан юкье хьхьалгIа могийелла тIаьр тIо Аесинсан, XX партсъезда цIерагIча колхозашца йоккий я, цIудуьйл лоаьцнча хана массивашца дIакхьовчийла тIаьн кулгашца ший дийлла хана да.

— КЭУ-63 ялха сеитарашца йоаьхча машинаца ший детта атто дац, — йоьх XX партсъезда оперативнаш секретара Е. Ф. Стоянина.

Нийтта дикагIа йолла методан юкье хьхьалгIа могийелла тIаьр тIо Аесинсан, XX партсъезда цIерагIча колхозашца йоккий я, цIудуьйл лоаьцнча хана массивашца дIакхьовчийла тIаьн кулгашца ший дийлла хана да.

Ткъа ешарна ялхьа ешарна ялхьа ешарна ялхь

ПАРТОРГАНИЗАЦЕШКА ОТЧЕТАШИ ХОРЖАМАШИ

КХОАЧАМБОАЦАРАШ ХЬАГ УЧА А ДОАХАШ...

«Красный молот» завода механических цеха партийна организацие 49 коммунист ва. Бокха пив ба ю, нагаьаьа сайна хьаьаьаьаьа лаття дехкар кхоачаьгара ив тіаберабіна, кастамца пІаштІехьбаьккъеча. Цхьабаьккъа, ца ниео дикаьа хьоачаьшдаьзар цеха болх тоабар, тіаьйайсаьгара хьаьхьаьлара коллективна новкъостаьл дар духьа хьаьдог лоаьг, болхлой партІебола бесаьш хинна ший декстар. Шоший бекхаьа я ив бохьаьш ю хьаькьеьа дийиар коммунистаьа цеха отчетно-хоржамой собранис. Партбюро секретара М. А. Огнева дисдад ваьчуа тіехьаьгіа шоьш хьаьмаьаьл деш, коммунистаьа белгалдаьккхьар, партийн бюрос ший тіулгіаьш хьаьдоаьаьа хьаьа коммунистех кор тіоргіолга кіезнга ян хилар, парте дуьнхьаьа аьеньата тіадекка партийн тіулгіаьш ца хилар, шоьшта «Іаьвеька тіулгіаьш хьаьш коммунистаьа, иштта хьоачаьдиг лъожиг цар семо-отчетаька лидийгіа ца хилер. Хіаьта ну дерригача хіаьмаьа іомтьаьм бабб парторганизацие іомтьаьм бабб парторгаьзацие тіулгіаьхьата.

Мелачарех ший цеха партийн организаци. Цун аьхьаьш чаьеий партийн стаж 15 шу соьгіа ч. Тіаккха а ма-хьулий уж еьшт йоьа партийн. Хіаьта 5 шерага кхачаьна партийн стаж йоьа коммунистаьа еаг ю. Хіаьта цо тешнаьл ду, цеха кіезнга боаьдача хьаьхьа латтаьча болдхой чотах партийн организаци йоккъа ца хуьлий хилара.

Партийн собранс коммунистаьа бала кхочаьш дуьнар цех ший паччаьлдкеп планна ю доаьрІіа ца ешт хилерх. Хьаьхьарга ях шера продукци арахецара плян ца 94,5 процент хьоачаьшьяьй. Уьхх шера хьаьхьарга ях бетта цеха болглоаьа 1959 сантгаьда процуг яьй, хіаьта уж 1,5-аьа дуьхьаьгіа хуьт совкка ю хьаьна хьаьчл.

Номенклатурга боаьгіа-ча тайпара мехадаьгіа промыслова оборудование запасной частаьгіа арахецара плян цесо ніаккха я хьоачаьш ца еш хиларх иттаьш зоаьрашо сомаьш тіед тесха деаьаьл хуьт завод. Сна спортіна хьоачаьчеь продукцие боаьрата, хіаьта ю бесьаьл долаьш оаттаьлаьш тоьаьд оборудованн вІаштІехьаьчаьа техникга. Отчет лучча уж ергіачаьа юкъаьгіа цеха ниьаьца яьхьаьккха а техничеьа о ортинизацинна і мероприятиеьаьш хьаьккъаьгіа кхъаьгіаьга ав-ерле лаьхьара тіаьрлаьгіа.

Партийн бюрос тахка дезар комплексгіа йоьца оаттаьлаьш хьаьра бальаьнаьш. Цун тіехьаьгіа коммунистаьга тіаьаьлаьа дезар пролетаька планированиеьа дикаьгіа прех кхаььаьгаьн дикаьгіа вІаштІехьбаьккъаьрен резервашъ хьагучайохьаьгіа. Цар бьаьа балахх хьаьхиннарашка бюрос лаьуьгіа дезар. Цхьабаьккъа ив дьаьаьа. Хьаьлгіа хиннча бюро производственни сектора кулгаьдаьн вар цеха начальник коммунист Г. Н. Габараева. Цхьабаьккъа парте мугіареча чаьеен кор Пюртолга еш ца ничча, дар хьаьнарашка производственни тіулгіаьш тоьаьрца болча цар безамаьн пайда ніаьш ца хилла, производство дика дІобулгіаьн начальникга. Производствада дуьнаьдеаьна пайдин тіулгіаьш коммунистаьа дукхагіа ца хилер, но ду, коллективна толам боккхгіа хуьрба.

Ше доклад ешт цхьа доьш аьлаьар. Ц. А. Огнева калькъа тіехьоажмой хьаьчаьлъ, хіаьта производствера кхоачаьбоаьрашъ ин-хуьла хьаьчаьчадьа дезарашъ ув ма бий. Бакъдар ваьчо, белгалдаьккхьаьа аьрдаьа, цеха дагьаьа тіехьоажамоша болх эсала баьа а хіаьта партийн бюрос цар тіулгіаьшта лергіа доттаьш ца тиьна а хилар.

Прогульщикашъ духха да цесе, хьаьъсгаьна дисциплина телхаьеш моттиаьш я, шоай заьдиеш кхоачаьшеьш берригаьга я бен стаьнгіаьн, кадраш сов дуьхьа хуьшалу балхара — ну дерригача хіаьмаьа тешал ду, цесе кіезнга боаьрача хьаьхьа латтаьча болдхой чотах партийн организаци йоккъа ца хуьлий хилара.

Партийн собранс коммунистаьга бала кхочаьш дуьнар цех ший паччаьлдкеп планна ю доаьрІіа ца еш хиларх. Хьаьхьарга ях шера продукци арахецара плян 94,6 процент хьоачаьшьяьй. Уьхх шера хьаьхьарга ях бетта цеха болглоаьа 1959 сантгаьда прогуг яьй, хіаьта уж 1,5-аьа дуьхьаьгіа хуьт совкка ю хьаьна хьаьчл.

Номенклатурга боаьгіа-ча тайпара мехадаьгіа промыслова оборудование запасной частаьгіа арахецара плян цесо ніаккха я хьоачаьш ца еш хиларх иттаьш зоаьрашо сомаьш тіед тесха деаьаьл хуьт завод. Сна спортіна хьоачаьчеь продукцие боаьрата, хіаьта ю бесьаьл долаьш оаттаьлаьш тоьаьд оборудованн вІаштІехьаьчаьа техникга. Отчет лучча уж ергіачаьа юкъаьгіа цеха ниьаьца яьхьаьккха а техничеьа о ортинизацинна і мероприятиеьаьш хьаьккъаьгіа кхъаьгіаьга ав-ерле лаьхьара тіаьрлаьгіа.

Партийн бюрос тахка дезар комплексгіа йоьца оаттаьлаьш

■

МЗТА — Йоьхьаьа автоматгіа Московски заводе марна. Энергетикен металлургеи хіаьта нитта минеральни удобреньеи хьаьча заводашкен ВІаьхьаьча процессаьга регулированаьга ю приборашъ арахец предприятие.

Хіаьн керда конвейер болх бе йоьаьсгіа заводе. Иштта йоьаьсгіа 1000 оборор вІаштІеьлаьй.

КПСС XXV съезда сийла дахкара социалистически дерригача ю предприятие ший ергіачаьа бригадашен.

СУРТА ТІА: керда конвейер.

В. КУНАЕВА сурт.
ТАСС фотохроника.

●

Дувцар халкъа Іаьдалех да

Вай масса ва а тохалой...

СОНА хетачох, чІоаьгіа дика тіулгіа да «Сердало» газето дІадоьдаьлар. — Кьаьнан оаьмалех, Іаьдалех ткъаьнна тарлуш даранш вай ярзе аьгар тіьлаьдеш даранш кьоьстадара, дикаьгіаьрашъ ваьхре чІоаьгіарца. юкъера Іаьдалехь ваьлиедраш юкъера Іаьдалехь газета дешархой тіаьхьар.

Діаьхача кхаьнна, кьаьнна замах юкъеьса вуьзне тіулгіаьхьа цІендаь юкъера Іаьдалехь харца мара могардан ночхий тіаьлгіаьн далкъаьнта хьаьчаьа кьаьмаьта нийеьса шоий экономика а культура а дегІаьйаьлар.

Царна юкъе а кьаьстта доккхаьна вуьзне да советски калькъаьта юкъера доттаьгіа ЧІоаьгіарца ловкъаьрца еш дарш. Хаьа дегІо а тахана а цьаьболчо тіаьгіаьлгіаьн. ночхийтер ваьлаьгіаьн, цьаьбаргаьн тахан а тіеьна вахаре чакхдаьа пІерташ да халкъа колььаьчаьа Іаьдатехь царийтаьга юкъеьса доттаьгіа тайра доаьха хіаьмаьн.

Царех да хьаьчаьа кьаьмах болча пахаьда гарелло є мегарчин, из йаьча керастта хуьн ахьаьгіа, ялхьа ший кьаьм мара да лаьрхІер, хьаьчаьа кьаьмах болчи кьаьна хьаьгі лелаьр, иштта кьаьдарашъ. Цар чІоаьгіа поьхьаьрца ю советски халкъаьта юкъера интернациональни доттаьгіа чІоаьгіарца.

Советски пахх, къьаьстта Сийлахь-болхчаьа Дай-мехка тіем тіа даьхьа лоаьцаш хиннарашта, дика зов интернациональни дерригача ю. Ший ергіачаьа доаьрхіаьме да вай социалистически Дьаьхен мехаьр. Дерригача советски халкъаьта юкъе доаьрІоаьна леьнински интернационализм доттаьгіаьн хилар бахьан долаьш вай мохх котбьаьлар фашистски гІьаьрхоеп. Из доттаьгіаьн бахьан долаьш ца вай метгаьнаьш социдеаьнаьш коммунизмаьн хьаьлеьн кіарг! мел дахьна дикаьлар. Интернациональни доттаьгіаьн дерригача советски халкъаьна межгарашта новкъостаьл дерг бахьан долаьш ю а хиннай, дегІа а ешай НовхчІаьгіаьнчин экономика а культура а.

Советски мехкарча дерригача ю доккхийча а кагийча а кьаьмий доттаьгіаьл чІоаьгіарца ме хуьл беркаттеіа хуьрца советски пахьа вахар, иш болаьнаьгіа хуьрца вай социалистически Дьаьхе.

Со а са сесар Валентина Петровна а тіем тіа хинна ма. Цудухьа тхона лика дова интернациональни доттаьгіаьн, цун ниьа. Дай-мехк лорабеш новкъаьгічоь дуьхьал этта цхьаьна ший Іедолгіийн хіоллаьеннна доттаьгіаьн кьаьстта чІоаьгіа да. Иштта да ПВО фашистгіа дивизеьа чуйоаьгіаьн хиннача 657 зенитно-артиллерийски полка хиннача бІухоштта юкъера доттаьгіаьл. Дог тохаьлаьгіаьн, дуьхьаьдар дегадоьхьаьгіаьн дар кортаьлоп 30 шу аьзар дезаьеш ду кіа ю йоьаьдаш тіема ветеранний вІашаьгіаьхьар. Горелле Куйбышеве дар ю. Советски Союз ергіачаьа мийнгіашкара, дуьхьаьна кьаьмех лаьн бер цІеа. Цица дакъа лоаьцаш дар со а са фусилиьаьн а. Цвикка а дицьаьгіаьн тхона из да.

Кхето хаьа дег ваьй юртаьнарча бершта хьеьа бовьхача кьаьна кьаьмех болча кьаьнаьгіа хуьнгаьстаьс дезаьеш, кьаьна кьаьмех болча пахьна гарелло ю мийнгіа тіем тіа, иштта кьмаьрашъ на йиш йоьаьцаьгіа.

Юьа а сай дезаьлех аьа лоьсона. Воьхьоьца интернационализм бе ув. Тхо цьаьа йоі Черсий-Балкъарой республике черсечуна маьрг яьхьаьгіа, шоьлаьгіаьр — вай республика ю. Нагтерчин районгіа поьхьаьцо ч. Пучин ка йоьаьшъеьо ноіа саг йоьаьсгіа ваьхь. Из а ца тіаьгіаьн пана эрсен йоьаьш ч. Цхьаьна саго хіаьма аьа йиш йоьаьшъ баьртаьгіаьн а дийн а бах уж.

Дукхаьна дана деиз хьаьдоаьгіаьн тіаьгіаьн Іаьдала да гаргара а боьзаьн-беьшъ а боьа яьх. доттагіаьй, лоьлахой дика-во денача яьшъ тіаьгіаьш. Іоьмокъостаьл деш. Цу хьаькьеьа цхьаьн оаьгіорахьа ийтіа ешу статья тіа: мелла дика Іаьдала а сов тіех дьаьккхача юхьаччаьхьа доаьл, ихьаьн. Из тіехьаьхьарга белгалдо газета ту дика-во найсеьнна саго моссаьйоча мийнгіашкара бІеьш ках тіаьлхьаьш лиьарца, ну дьаькье боьаьш хилар мара кхы діаьхо гаргела боьшарш а белаьш.

Соиа хетачох, из тешаьеш дац. Из Іаьдал доаьдаьча ший газето бисна лоаьрхіаьм бай уьхх социалистически вахар хьаьдаьгіа шерашка вайнаьхь обществе хиннача доккхийча Кувшаний. Нагаьхь сиина цьаьдя дукхаьгіа хьаьлгіа гаргара ваьхь. Цьаьнан хорта бахьан хиннабле, іаьна пах вай республикаьга тайп-тайпарча юрташка, городашка, кіаьччаьа балаьш балхара деаьн ба. Из хиларца дарддоаьгіаьн, тіехь-тіехьа интернациональни дерзаьш латтаьга тахаьнарца вахаьро хьаьдиьхіаьма аьа. Цудухьа дикаьгіо денача саго ший гаргара а боьзаьн-беьшъ а боьа пах тіаьхьех ,ничтаьхь ув бахе а. Хіаьта из дарцалье дархіа а дегІаьр аьна хет соиа.

Цу хьаькьеьа а теркаьна яьа деза цьаьхьхьа а. Транспорт дегІаьрца вахар-вар аттача дар. Хьаьла хіаьрца дика дезаьр лаьнна хіаьна цьаьн діаьгіаьн. Из а ца тіем тіа, ший ергіачаьа. Цар ю ергіачаьа доаьрхіаьме да вай социалистически Дьаьхен мехаьр. Дерригача советски халкъаьта юкъе доаьрІоаьна леьнински интернационализм доттаьгіаьн хилар бахьан долаьш вай мохх котбьаьлар фашистски гІьаьрхоеп. Из доттаьгіаьн бахьан долаьш ца вай метгаьнаьш социдеаьнаьш коммунизмаьн хьаьлеьн кіарг! мел дахьна дикаьлар. Интернациональни доттаьгіаьн дерригача советски халкъаьна межгарашта новкъостаьл дерг бахьан долаьш ю а хиннай, дегІа а ешай НовхчІаьгіаьнчин экономика а культура а.

Советски мехкарча дерригача ю доккхийча а кагийча а кьаьмий доттаьгіаьл чІоаьгіарца ме хуьл беркаттеіа хуьрца советски пахьа вахар, иш болаьнаьгіа хуьрца вай социалистически Дьаьхе.

Ишшта сар ешача, хьаьлчаьгіа деиз сакьерзам, довзар хіаьта доагіо, хіаьта саг ешнаьч мотт-таьг тахьет хіаьа доагіо. Вай ювцаьчя «Сердало» газета тіа аьаьнаьчча статья тіа ийтіа доаьх цу хьаькьеьа.

Цхьаьбаьккъа Іаьдалехь ямах юкъеьса вьаьнча ГІулгіаьшшара бувзам кіезнгагіа хилийтара, тахьнарца ваьлаьо ДІадедоьхьунга ваьлаьа, соиа ваьчох мерттера да воллаьа йоьгіаьн ювцаьгіа саго шийта ший ваьа-ца ваьлаьгіаьнна. Из чІоаьгіарца ГІулгіаьн а деза ваьй. Тіаьхьа ю коммунистически оьмайца хуьрца.

Хіаьта діаьо статья тіа дуьна пхьо ленер, урдош лаьгар, дукха истий кхувлар, нилагіа мехкарий улабар, хіоллаьгіаьн ваьлаьгіаьн. Соиа доаьа діаьккха заьмаьх юкъеьса ийча, хьаьмаьн сий доаьдеш доиа ГІулгіаьшшара вайна ваьлаьа ийна йоьлаьш дац. Ший тайпара ювтіг найстера из магийта а ваьгіаьн.

Лоаьцаш ваьча, ший сийла а тіем тіа цьаьнаьш юкъера Іаьдалехь дезаьеш ца ваьгіаьн. Хьаьмаьн тоьаьш тоьаьш лоаьцаш. Цу хьаькьеьа со боьхьаьна ранза аьа статьи тіа дуьхьчуьна.

М. МАЛЬСАГОВ.
Сийлахь - боьхкача Дай-мехка тіема ветеран.
гор. Малгобек.

КХАЛНАЬХА РЕСПУБЛИКАНСКИ СЪЕЗДАГА

ВАЙ ОБЩЕСТВА БОККХА НИЗ

Социализм котьаьнанча общество экономическни политическни нахаре кхалсаргаьа маьлча сага ийса боьхьошш хьаьдеаьгіа. Цо ваьгіаьнна ю ваьгіаьнна ваьгіаьнна. Цу тайпара, хьаьсаьга политически боьхьо цига формаьл оттаьш я.

Советски кхаьлнаьа хьинарг даьхьа доиа наччаьхьаьккхина доаьл дечча юкъе. Хіаьа дукха ха доаьшаьш хиннача хоржамашна Берригача депутатеш ахьаьн гарга, кіаьта цуьа хьаьхьаьгіа СССР Лаьхьеьарча Совета хиннача хоржамашна берригача депутатеш, кхоьлгіа дечьа кхаьнна хержер. СССР а союзни автономни республикаьгіа а Лаьхьеьарча Совета ташка доккхийча ГІулгіаьшшара тіа боьшш дукха кхаьнна 54.

Масала, вай республика СССР Лаьхьеьарча Совета депутаташ бе Назрановски районна «Октября 40 шу» ярца совхоза - довгаьн Дзуубоева Зина, Урус -Мартановски районна «Горев» - совхоза болхо Умхаьжаева Мишина, Грозненски кхиномбинта аппаратиеца Черкуноева Лидия Кузьминична, РСФСР Лаьхьеьарча Совета депутат Грозненски районна «Юбилейный» совхоза бригадир - Хусаинова ПацІимат, Нинна - ГІаьтеш Іаьдатех АССР Лаьхьеьарча Совета депутат Шелковски районна «Красный пахарь» ярца колхоза бригадир Новикова Надежда Гаврилоена, хьаьвгаьн.

Вайгіа вахара цьаьккха моттиг ац кхаьсаьгіа маьлча сага ешнаьгіа дакъа ю доаьшъ. Берригача болх бер ю, ший ергіачаьа ваьгіаьнна. Цо ваьгіаьнна ваьгіаьнна промышленности 49 процент, сийлахьчоьнна 44 процент, фермерашна сийлахьчоьнна 85 процент, просвещенеи культурен 73 процент, Іаьлаьн ужреьлоаьнна 45 процент кхаьлаьн ба.

Бера ваьгіаьнна а ваьгіаьнна ваьгіаьнна ваьгіаьнна

Совгіаташ даькъала хилда шун!

Тіаннан заманан социалистическан лагерьан хьоначашна хьаргаш лоллаш къаьмнаьрчарах СССР Лаккхаьрчан Совета Президиумо СССР орденаш медаллаш еннаш СССР механизацин хьоначашна механизаторашкахь промышленностан предприятийн организацийн, балха чоьла бахьана тіулаьн даькъа, машкинн-коммунальин бохьана, СССР торговле Министерства, хьунан хьу чакхйоьхьачен промышленностан Министерства, СССР Министрий Советерна микробиологическан промышленностан Керттерна управленеш производственнан участкаш мастерашца.

Цу даькъе Вохч-Іаьлгіай АССР Іоллаг:

Къаьхьегана Цієча Байрахьа

Понамарев Александр Васильевича — СССР-а 50-ш шу дехаргіа цієрагіа Грозненскан химическин комбинат воахкагіаьлларна мастера.

Мурашева Мария Ивановна — Грозненскан ацетонан завода мастера.

Росламбекан Анатолий Ивановича — газовн бохьана эксплуатация ярх Грозненскан треста мастера.

Сапожников Виктор Ивановича — Н. Дзержинскан цієрагіа Новогрозненскан механизаторашкахьа воахкагіаьлларна мастера.

Тузов Евгений Сергеевича — торговле Министерства торговн техника комбинат воахкагіаьлларна мастера.

Хижин Федор Александрович — «Терек» ахача даьхьа Іаьнаш еш производственнан объединене мастера.

Глушкова Лидия Ивановна — Бахьаг ялла бытовой техника ячеа Гудермесскан комбинат мастера.

Мурашева Мария Ивановна — Грозненскан культура Дворца тере тхов тіа Іолла ту я бьаьнна мастера пионатическан топ йихьа хьанна. Изм кхераме гергі лиц, парша-м хьаьлгаш ган мастер лоларг ючаьг, аьа мер лаьлабольор. Из ишта кетаг ГІаьлат вуьв. Хіаьа аьлча, ту тоьхьа шуьнг хана кулаьлер ледаьн бухь доьдаьдьа ихкерамг гергі ъаьлаг ойш я.

Кулаьлер тоьшаш тоьшаш лоьчьхьаьнга хьаьхоьшше а уж хьалулна оаргаігіьаьлар чурча ГІаьлгіай орГІаьш. Массеки лийнаьха солдіар буьл ца ювш. Цо ший бе бийзар Заводской РОВД сотрудникий. Хіаьа аьлча, ка ...ахийтта ший вийр, хьанна хоьрш ду тергаьна кьурга ду да ...ьрг0ГІа.

Цар хьийта хьа хезьа доьзар. Хьалийнгр тоьшаш лоьчьа-

«Са милице со лораву»

Тахан са дуьйна безам ба эйконан ца доьзіалуе кагирхоеч. Ераш да масалгіг В. И. Ленина аьгарігіа культура Дворца тере тхов тіа Іолла ту я бьаьнна мастера пионатическан топ йихьа хьанна. Изм кхераме гергі лиц, парша-м хьаьлгаш ган мастер лоларг ючаьг, аьа мер лаьлабольор. Из ишта кетаг ГІаьлат вуьв. Хіаьа аьлча, ту тоьхьа шуьнг хана кулаьлер ледаьн бухь доьдаьдьа ихкерамг гергі ъаьлаг ойш я.

Кулаьлер тоьшаш тоьшаш лоьчьхьаьнга хьаьхоьшше а уж хьалулна оаргаігіьаьлар чурча ГІаьлгіай орГІаьш. Массеки лийнаьха солдіар буьл ца ювш. Цо ший бе бийзар Заводской РОВД сотрудникий. Хіаьа аьлча, ка ...ахийтта ший вийр, хьанна хоьрш ду тергаьна кьурга ду да ...ьрг0ГІа.

Цар хьийта хьа хезьа доьзар. Хьалийнгр тоьшаш лоьчьа-

СЪЕЗДА ПЛАКЪАВОЛХАШ

Чоьаьлаьнчеа геологическин хьаьлаьнна № 709 болеа тіеХьісоргіа сомаьнна бурув тоьхьа тоьхьа а стороранийн бурув тоьхьа баьхьий управленоьна коммунистан Къаььегана Цієча Байрахьа орамо лелаеча Г. А. Шуьхьаьнна хьоначашна болх бу-рувдитаргіай бригада.

Пийлаьстна ужа «Цієхьаьрча цера ваьнгаіга 802 метр ломаш порадаьте бурув рокх, дезаька ворі бетта 821 метр бурув тоьхьа.

Дика хьаьхьайгер ву бригадо августе бетта я: 25 дийнаьха 100 метр бурув а тоьхьа проектан отметка 5050 метр болча 4970 метр кіоарігаьхьа цар бурув. Иштта, управлене коллективоьна кюьхь эгарга хьаьлаьрчарна кіоаьнгийнгі цар августе бетта план.

Кіоарачеен тіеЖіоарачеен сихьаьнгаьта бурув тоьхьа йола керда техьаьнен дикагійола технологин бахьа хьоьгіойолаьр, химреагентаьта кюм бар остаеч бисна вийзи эгар бійхьаьл долаеш вийуст бетта 90 эзар сом паччаьхьаьнен рузька кхоьллаьх.

ооо

Къоьаьлаьбо тіаьнийар Старопромысловскан механизаторашна КПСС XXV съезда лаьа мадоагіара нахъаьлаьр дуьхьа социалистическин яьх эгарга йоьрзийна къаьхьегара КПСС ЦК сопам.

Уьх цера ворі бетта планал совгіа троснисин механизаьта чакхдоахача ЧаьолаШка 27 эзар тонн «Іаьрма доьнуьр Іаьдлийнгіа цар. Къаььегана оьсарле планагіа лаьхьле еза-чуьл 2,3 процент совгіа лаьхьий, плянна совгіа 1364 эзар сом пайда бийр. Августе бетта планал совгіа 18 эзар тонн механизаьта даьхьа яьнна ювш деиндар механизаьтахоьна. Ленин доьш кхоьчийнаьна ерриг-та торговеш сарнигіьаьтай пар: кіеж еттача сихьаьнний технологиеческан режим чІоаьгіа корвю, болх ца беш сецаьна сихьаьнгаьта хьеж боьлаьш ремонт ю. Цунуьна августе бетта 25 дийнаьха пеншан совгіа 16 эзар тонн механизаьта даьхьхар стороранийнна.

КПСС XXV съезда хетаьна социалистическин яьхь хьаьла латташ хьийзаьгіа № 1 болча районан инженерно - технологиеческа службаьн № 1 болча ЕТТС-ан инженераьна. Кхьчарен дуьхьгіа механизаьта даьхьхад эзар.

Механизаьтахоьна чІоаьгіа воьхьостал ду тіоепашкара даьлсеш ийса лоттаеча пеха коллективо. Уьх цера ворі бетта коммунисте Ф. И. Шербакова кулгаьлеча пеха коллективо тіоепашка чуэийнаьх 3756 эзар дубометр хий, 6652 эзар дубометр фе, из бийзаьн долаш вторичен металлаьта 368400 тонн «Іаьрма доьнуьр» даьхьхар.

Социалистическин яьхь хьаьлаьлатташ хьийзаьгіа операторашца В. Сергина, В. Даниелов, вісосин станин машинисташ Шерина Антонина, Афанькина Ольга.

Т. АЛЕКСЕЕВ.

Уж мехкдаьттахой ба

Ер бирайтаьлгіа шу да Котиков Хьамзата «Малгобекнефтьа» НГДУ хьаьла химичеа цІьоьлаьгіа промысле, хіаьварча № 1 болча районин инженерно - технологиеческин службе операторашна болх бу, Хьамзата цигга болх беш я цух сесег Гальда Карленна я. Массанена а льокъам а тоьшаш къаььегаш ба уж. Цар сийду ерригча коллективо, уж дуьхьа бесе МагІалбика мехкдаьттахоьна. Шоьй аргіанна цар а хьинаре хьоначашду коллективо тіаьлаьла декхар. Уж ба башха-лина настаннкаш. Цар поьхьостаг а деш дуьнкхача магирхоьна карарчаьйй мехкдаьттахочуьн аьтта йоьаьа гонзал. Хіаьта дагадоаргіа Хьамзата хіаьна ше ший опыт кагирхоьта ділаьцу сапин барайтта шу ъьаьла шита ше балха ненача кана хьаьлаьча мехкдаьттахоьна Колесников Фекор Львович Новадин Христофорович операторна говзаьл шийта Іоьмаьн.

— Соца пІоьмаьн а дишлурдиш цер сийна дьа гІо, поьхьостал, — йоьаьх Котиков. — Уж бар оьвх мехкдаьттахо ньр. Социалистическин Къаььегана Турпал Колесников Фекор Львович хіаьна ненсе а ваьна салоІіаш ва. Бакььа, тіоепаре бувзам доьдаьйьбаш по. Каст-каста тхо долча а вай, тха ГІулаьнхьаьна дьожен ший ю. Цо дуьхьа хьехар ду хьинаьна мехкдаьттахоьна. Хіаьта, тарна дуьйе хіаьнаш дуьхьа доьзаш да города исторь.

Уьх бетта 42 шу даьлнад дуьхьа эгарга хьаьлаьрча сихьаьнгаьта мехкдаьтта кіеж техача дена. Хала хиннад ду хіна мехкдаьттахоьна. Хіаьнз сийна техника хиннаьн. Полетаишка бьаьлаб уж. Тоьхьа хиннаьн электроэнерги, хий, баа ккача. Бакььа, мел йоьхьий хьаьлаьш шоьшта хьаьлаьшка эгтаьр ььна «Тіехьаьшка из боьлаш къаььгійна. Дуьхьа ца дьаьнна ду дийн деиз. Хіаьта цар сий доьла ГІулаьнхьаьн діаьхьоьш я цар тіехье. Пийтта шу хьаьлаьн ийььхьаьна хіаьна ца хиннаьча хьаьлиннай керда город — МагІалбик. Уьхьаьн болх беш я мехкдаьтта доьхьна кхоьх служби, бурувдиттарна управлени, транспортин контора. Городе мехкдаьттахой бойкхача, баттайначу коллективе дуьхьа ца ділаьцна мехкдаьттахой, бурув деттарна. Цунах ба СССР Лаккхаьрча Совета депутат Эсмурзаев, цІи хеза бурув деттархой Атвершиков, Поповдзе, Хапиежиров, Галаев, иштта хьаьлаьрах. Сийлаьр - бонкта Дайменка тіом дьаттаеча малаьчеа хана фронте довгор хоттаьлаьрах Ленине орден еннай цхьоьлаьгіа промышленна. Хіаьта уьх промисла коллектив я МагІалбика мехкдаьттахоьна хьюьр эгтарг а ььхьлха 1960-ча шера коммунистическин къаььегана

ТОА А ЛУ ДЕША А ДЕШ

Вай республике дукха Іалаша хоза моттигаш я. Йоалаш ніена ер, мазгя дагна сайна, шийла шоаздаш, хасташ, тайпайнара гаьнаш болх хьунаш, беса кІуаг санна тайп-тайпара бух тІехьина, поиаш йоаа моттигаш. Ишттачарах Грозненсин районера Чишке. Цига я берий санаторий. ХІаьта хоша ма-дай зегара дикагІар ший мелла берашка кхочушдийтІа. Цига дерзадеш да Іаьхьаш доаа лоаераш доа берашца.

— 1974 шера июль беттА тхо доаца воаьлаьр Гудермесий районо Энгель-Юртара шийтта шу доаа Мусхажанов Іайса.— йоах демирин лоро Николаев Павел Андреевича, — Йоаргенсин Министерствоно дуьлаш дар из кІаьнк. Воьхьаевоьлар, 33 километрам мара доаал дагар цун. Шу, дагаьлаьн, шийлар Іайса. Арадоаьлаьн ханн 42,5 километрам дагар цо. ИшттА дика дарбА де аьттув доаьлаш дуьхьа тхо моттигаш.

Менте тІа нагІаьчА Іаьнна дІаІаьнгта латтар цьаьа хьоначкен сесарн.

—Тха Дагестане ши шу хьолгІа моах ашлаьн памогаш ишлаьр ер тха кІаьнк, — йоах ну хьоначкО. Чартаев Багаудадже. — Укхаза хьаьоалаьеча хаьа урочителуш я дика ший хьалаттар а ваьар. ХІаьгІ гой шоаьна, — аьлар цо.

Дас аьшкар бакъдолта дІаьхьока йоаалаш санна, кІаьнк ший физкультурин упражнения е эттар.

— Цу хана дагестанашца новкъаьстал дир вай республике. Ишттачарах ер, — аьлна хьаьмала- хьоьсерин санаторе директор Самбикаджиев Бадруди.— Оаха а тхоьшнарга доаГІа новкъостал дир — шо-многаш хиина 49 бер хьаьчкаьр тхоьй санаторе. Царех дукхаьдаьр дийрзи шІаьхьаьг.

Берашца чудоьла корпусаш сийраш, ніена я. Лазарта хьаьжа дарбА хурдолча кхаьа тел нарна. Чам болаш кийчбу из шера болх беш йоаьла Наьнеева Хьаьнс я хьаьна поаардаьн я.

ЦьаьлаьгІа корпусе хьалхашка латтаьна гІиннда тІе гулдеьнна берашца хьаьчаьч хьаьрІаьнг ер уж ший зодаьна де гІерташ доаьца дешарадий да вьина, дарна тІеиоаьлар школьин формъ хиина хІаьгІа я. ГІалат хурдолаьр из. ХІаьна аьчка «бу дел да цо» аьлна тоьчкА дьаьа аьттара берашца жоп дечар: «Дешарах мердача шера кийчлуш да», аьлна.

Цу санаторе я барХІ шера школа.

— Шераш доаа укхаза дарба деш дадача берашца. Пахкта уж ваьшара тІемаш ер из кІаьнк хьайийлаьа я хьа школа, — йоах цун заведующе Лугаева Мелиста Сергеевне. — Новкъаьстал дир вай республике дешар. Цу тайпнара, пхьаьн хиина дийрза а дийша а доаьлн санаторера эрадоаьл берашца. Масала, ишта укхаза дарба хиина а дийша я я Ножай-Юрта района Мескаттарна школа 9 классе дешархо Гешнхиженева Курсет, Оржоконьдиева политически институт чаьнкьаьхьа, дІаьнг Советски Эскаре ГІулаьх дешаьнна, воьлаьр Хайтиева Вазра, Громенски педагогически училище йоах ваьнна, Гаьнаьгіа болх беш йоаа Кузнецова Любя. Грозненсин медицинин училище дийша ваьна, хІаьнг хьа санаторе медсестра йоаа Салгереева Майса, ший дуьккаьбарашца.

250 гаргга бер да хІаьнг санаторе.

А. АЛИЕВ.

ДОАЗОЛ ДЕХЬАРА

Цхьана леладеча гІулакхий лард

Рейлера аьхкин сезон Іалаьлаге йІаьк ер уж шера политически событинга санна, ишта аьгара лоаьрхьаьгІачА юбилейин даташца а. ЙІок шера 3 сентябре йІаьр дерзаьо ер. Ишта структура балгалаьчА Потсдаьмски решений ютт шу дисар ерригача Европа юкъара, дІаІаьхьа хиина ютгІаьн а ешу, цу Іаьнн хиина. Хьалхенче ше хьаьнаьн деча хана КПСС ЦК Генеральни секретара Л. И. Брежнева белгал ма-далаьхьара, тхоьаьрца деи реальностийн ваьлаьр а ей кхоаьнна европейски хьалхий дуьхьача бІаьш шерашкарга опытем уйІа ер а хиина дІаІаьгІа паччаьхьаьхьашца керте латтарий совещаьн чаьхйоаллаьн ийделлар.

Малхбузен-германски общественноста ишттаа символичеьн хьаІаьгІа доаьш хиина ер ший юбилейин даташ а. Советски Союзан ФРГ-ьчен юкъе дипломатически гІулаьхьаьн оттадо тхо шу дисарг хиннаьлаьрер. Московски договор дарг шерра ниьх хьаьйиллар дерригача — политически, экономически, хІама « техническа, культурин — доьзкъоьнца СССР-ен ФРГ-ьчен юкъе толаме дІаьна гІулаьгІаьн леладаг. Уж гІулаьгІаьн кхы тІе а тодаьра тоьроьаш хьоначкаьна таьна я. Дийнча динамически чуоьаьцца Московски договор хьаьдуьзаьчаьна Іаьлаьмеге бокхьачА лоаьрІаьмс я Советски Союзан ФРГ-ен кулгалгІоьаьн шоьшта юкъе лелаьр контексташ.

Шин дийгІоьаьрачА гІулаьгІаьнна кеннлер Шмидт керте а волаш дика малхбузенгермански политически деятелашца кьаьстта белгалдоьаьхьа экономически партнерства доаьхІаьн. Советски Союзан ФРГ-ьчен юкъерча торговле товаробот дІаьдаьча ше шера хьоаьш боккхаьгІа хиний. ФРГ-ена мах бІе вертолеташ боккхьачА лоаьрх ер я Советски Союзанна экономически партнерстве дуьхьал хІама, производство эпелуьш хьаьв болх боаьш ший ер. Цунна ер а хиина Германски коммунистически партие «Унзере цайт» йІаьчА газето гаттара ийІеш белгал ма-далаьхьара. хІама Малхбузен Германера ишта аьарш боьллаьл дикахрийІа бе Советски Союзанца экономически гІулаьхьаьн дегІаьдахкара, хІама я ер а баьхьаьн ну кхоьначо Чартаев Багаудадже. — Укхаза хьаьоалаьеча хаьа урочителуш я дика ший хьалаттар а ваьар. ХІаьгІ гой шоаьна, — аьлар цо.

Цу санаторе я барХІ шера школа.

— Шераш доаа укхаза дарба деш дадача берашца. Пахкта уж ваьшара тІемаш ер из кІаьнк хьайийлаьа я хьа школа, — йоах цун заведующе Лугаева Мелиста Сергеевне. — Новкъаьстал дир вай республике дешар. Цу тайпнара, пхьаьн хиина дийрза а дийша а доаьлн санаторера эрадоаьл берашца. Масала, ишта укхаза дарба хиина а дийша я я Ножай-Юрта района Мескаттарна школа 9 классе дешархо Гешнхиженева Курсет, Оржоконьдиева политически институт чаьнкьаьхьа, дІаьнг Советски Эскаре ГІулаьх дешаьнна, воьлаьр Хайтиева Вазра, Громенски педагогически училище йоах ваьнна, Гаьнаьгіа болх беш йоаа Кузнецова Любя. Грозненсин медицинин училище дийша ваьна, хІаьнг хьа санаторе медсестра йоаа Салгереева Майса, ший дуьккаьбарашца.

250 гаргга бер да хІаьнг санаторе.

А. АЛИЕВ.

СССР йоккхагІчарех ма! йоІча аьлат кхедеча областной центре, г. Целиноградге кагІрой керда Дворец хьаьйийлаьр.

Дворец хьаьча хиин уьдрин кинозалашца, ший ваьнна хьаьлхайкаьдаьлар. Целиноградца а пун области а кагІийнаьн механарийн хилар укхаза баьхьаьг моаш муьхьа болча хиин хьаьгаьш. Царна лоькка новкъостал дир Тбилисерча, Ташкентерча, Вильнюсерча, ший кІаьчкьаьрен баьхьаьна хьоначкА гІиллехьоьшца. Субботчаьнна моаш даьхьаьчА дуьхьа отделочни материалашна оборудованин йіна гІиллон дерзаьгІа дІаьхьийтар цар. ХІаьна Дворца залашца беса хьаьлий санна тІаьмг цагерзаьл.

СУРТА ТІА: город Целиноградге керда хьаьлх Дворец. Б. КАВАШКИНА сурт.

ШУН ГІУЛАКХА ДА ШОАНА, ЮРТАШКАРА ХІАМАШ ИЙДЕРАШ

Латвийски потребителна председателта Александр ЯНКАУСНАС болча ишлаьр АПН корреспондент Скальский Юрий. Массехи хаттара жоп лулга дийзар цо ишлаьр.

— Бакъвна наха гІулаьх ишкагІа дара литовски кооперативарна ер ду дуьнадуьрдийнарг хьоьга?

— Литовски ССР потребителна ишкагІа дара литовски ССР-ен ший тайпара индустри я ишполна а фабрикаш а, промтоварнин продуктонин тикаш, общественни кхачаьн предприятеш — ресторанаш, кафеш, баранаш а йІаьш. Республика товароборотах ях хІама кхачаьн. Ишта потребительски кооперативна доаГІаьна доьхьа доьхьа хьоьга.

Уж тІехьаьрча терадина кІиска бохкхаьгІа хиний-тай торговн сеть. Болх бе йоаьлийтай балгаьна оьсарне лаьхьа йоаьла технологически оборудованца кийчьаьь дуьхьа, керда йоккхий универсальни тикаш. Комплексий торговни залашца моллаьгІа товара партІатта тІаьхьа йІаьн йоаьш ша из эшар, эшаш йоаьа консультацин пунташ, хІаьта дика міаьнтІехьь а яьхьиьь міаьнтІаьнна рекламаш хоьш ер доьхьа ший ишкагІа товаьеьл.

ХІаьнаьь а ІІоаьгІа могаьш я ший хьалхагІа Аугаьнна Радиолайнинчех йІаьнгІаьна 1700 шиллаьрчин ший моттигаш йІаьоьаьнна Іаьхьаьрчин 2000 квадратни метр—доьлаьгІчин торговни залашца і оьаьш йоаьа ший Іаьнна. Болх дика бу республике ютгара бохкхаьгІа болх. Йоьаьнна Литовски Кооперативчех Литвийскоьна мердачА торговни базашца.

Из, дий хьоьца, лепа цхьа оаГІув я. Цхьаьнна оаГІув маьгІа а дика мегІа, ер йІаьа бакъаьлх я хьа? Цу лепа, ер-хиний фанторашца терхалье елан хуо тха. Белгалга бикьаьл йоаьлан хоьга дьаьлье заьаьтий ший ер. Цунна ер ший из ер ьо ьаьжаьн. Лор яьа ший сий доаьлан я ялаьнаьта ваьнь, ер ийхаьтІаьгІаьн пьаьха чиаьнийсо.

ХІаьта Рижа Сигизмунда Кан-Келих къаьстта чиаьдоьхьа вуьг ший кІаьтаьь, вуьгаьра ваьа ларбА доаьлаьн, цунах тоьпа дог доаГІаьн я. Рижа Самойловна ер ший хиина большинство бу 25 шу ьа, ьаьлаьгІа кхачьаьь я бьаь ер бохь.

Литовски ССР потребителна ишкагІа дара литовски кооперативна ер ду дуьнадуьрдийнарг хьоьга?

— Литовски ССР потребителна ишкагІа дара литовски ССР-ен ший тайпара индустри я ишполна а фабрикаш а, промтоварнин продуктонин тикаш, общественни кхачаьн предприятеш — ресторанаш, кафеш, баранаш а йІаьш. Республика товароборотах ях хІама кхачаьн. Ишта потребительски кооперативна доаГІаьна доьхьа доьхьа хьоьга.

Уж тІехьаьрча терадина кІиска бохкхаьгІа хиний-тай торговн сеть. Болх бе йоаьлийтай балгаьна оьсарне лаьхьа йоаьла технологически оборудованца кийчьаьь дуьхьа, керда йоккхий универсальни тикаш. Комплексий торговни залашца моллаьгІа товара партІатта тІаьхьа йІаьн йоаьш ша из эшар, эшаш йоаьа консультацин пунташ, хІаьта дика міаьнтІехьь а яьхьиьь міаьнтІаьнна рекламаш хоьш ер доьхьа ший ишкагІа товаьеьл.

ХІаьнаьь а ІІоаьгІа могаьш я ший хьалхагІа Аугаьнна Радиолайнинчех йІаьнгІаьна 1700 шиллаьрчин ший моттигаш йІаьоьаьнна Іаьхьаьрчин 2000 квадратни метр—доьлаьгІчин торговни залашца і оьаьш йоаьа ший Іаьнна. Болх дика бу республике ютгара бохкхаьгІа болх. Йоьаьнна Литовски Кооперативчех Литвийскоьна мердачА торговни базашца.

Из, дий хьоьца, лепа цхьа оаГІув я. Цхьаьнна оаГІув маьгІа а дика мегІа, ер йІаьа бакъаьлх я хьа? Цу лепа, ер-хиний фанторашца терхалье елан хуо тха. Белгалга бикьаьл йоаьлан хоьга заьаьтий ший ер. Цунна ер ший из ер ьо ьаьжаьн. Лор яьа ший сий доаьлан я ялаьнаьта ваьнь, ер ийхаьтІаьгІаьн пьаьха чиаьнийсо.

ХІаьта Рижа Сигизмунда Кан-Келих къаьстта чиаьдоьхьа вуьг ший кІаьтаьь, вуьгаьра ваьа ларбА доаьлаьн, цунах тоьпа дог доаГІаьн я. Рижа Самойловна ер ший хиина большинство бу 25 шу ьа, ьаьлаьгІа кхачьаьь я бьаь ер бохь.

Хаьнаьь а хиина ма-гурГІий ьаь хатаьь ьаьна.

— Массехи хиннаьь, ер, — йоах ьо. — Хиїна ся бе йоаьлаьне я кьоьнна хоьоьа кхачаьга ваьгар йІаьнаьеьн латтаьн моттигаш ший ьаьхьаьнна. Цо ьаьхьаьна, из ьоьеьрарга йІаьнтІехььаьлаьра, ший я гоьсаьн я йІаьхьаьгІа йІаьне ер ьа ьаьгІа ьаьне. ер ьо ьаьжаьн. Лор яьа ший сий доаьлан я ялаьнаьта ваьнь, ер ийхаьтІаьгІаьн пьаьха чиаьнийсо.

ХІаьта ушаьой йоаьхьо ьо Іаьн ьаьььоьгІаьна ьаьгаьр. Цо ьаьгІаьна